

JAARVERSLAG VAN DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID 2022

Inhoud

Voorwoord.....	4
De Belgische cementindustrie	5
Een alliantie voor duurzaam bouwen	6
De economische conjunctuur.....	10
In de actualiteit	18
Informeren, opleiden, overtuigen.....	20
FEBELCEM verzorgt de zichtbaarheid van infobeton.be	25
Statistieken	30

Federatie van de Belgische Cementnijverheid vzw
Kunstlaan 20 • B-1000 Brussel
Tel. 02 645 52 11 • www.febelcem.be

Leden

nv Cimenteries CBR
Parc de l'Alliance
Boulevard de France 3 - 5
1420 Braine-l'Alleud
Teél.: 02 678 32 11
Fax: 02 660 64 33
www.cbr.be

nv Holcim (België)
Avenue Robert Schuman, 71
1401 Nijvel
Tel.: 067 87 66 01
Fax: 067 87 91 30
www.holcim.be

nv Compagnie des
Ciments Belges "CCB"
Grand-Route, 260
7530 Gaurain-Ramecroix
Tel.: 069 25 25 11
Fax: 069 25 25 90
www.ccb.be

Raad van Bestuur 2022

Bestuurders

Christoph Streicher
Luc Van Camp

Nicolas Ceulemans
Miljan Gutovic
Morgan Malecotte

Voorzitter

Eddy Fostier

Alessandro Perrone

Coverfoto

Pixabay

Vormgeving

Images de Marc srl

Verantwoordelijk uitgever

Hervé Camerlynck

Wettelijk depot: D/2023/0280/04

VOORWOORD

Terwijl de onzekere periodes elkaar opvolgen binnen een moeilijke economische context, is de overgang naar duurzamere bouwprocessen meer dan ooit een voldongen feit. Voor de Belgische cementindustrie, blijft de toepassing van de “Cement & Beton Roadmap 2050” een absolute prioriteit.

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door een ongeziene stijging van de productiekosten. Indien de invasie van Oekraïne de belangrijkste oorzaak is van deze situatie, was de aanzet naar deze verhoging echter reeds merkbaar in 2021. Laten we het eerst en vooral hebben over de prijs van de CO₂-emissierechten als belangrijkste evolutiefactor. Nog op een aanvaardbaar niveau van 28 euro per ton in 2020, spreken we vandaag van een tarief van bij en om 100 euro, hetgeen enerzijds een positief signaal is, maar anderzijds een directe kostenfactor voor de cementbedrijven betekent. Naast de algemene inflatie, kenden de cementbedrijven een ware explosie van de elektriciteitsprijzen, die samenhangen met de gasprijzen. Dit aspect is bijzonder verontrustend voor onze industrie voor wie deze transitie hoogstwaarschijnlijk een verdubbeling van de elektriciteitsconsumptie teweeg zal brengen (in het bijzonder voor CO₂-afvang).

Ondanks deze moeilijkheden, blijft de toepassing van de Europese Green Deal op schema: zonder in te gaan op een diepgaande analyse, kunnen twee Europese initiatieven aangestipt worden. Het eerste betreft de trapsgewijze implementatie, vanaf 2026, van een aanpassingsmechanisme inzake koolstof aan de grenzen van de Europese Unie (het CBAM of Carbon Border Adjustment Mechanism). De doelstelling van dit initiatief is duidelijk: de milieuc concurrentie vermijden tussen de Europese producenten en de handelspartners van de EU door te vermijden dat de broeikasgasemissies verplaatst zouden worden buiten de grenzen van de EU. Deze historische beslissing zal de producenten toelaten om zich serieus te engageren in de kolossale investeringen die gepaard gaan met een koolstofneutrale industriële productie. Enkel voor de Belgische cementindustrie spreken we hier over een investering van om en bij 2 miljard euro.

Het tweede initiatief is de toepassing van de Europese Taxonomie in de bouwsector. Deze taxonomie definieert de criteria volgens dewelke een investering zal kunnen beschouwd worden als

duurzaam zijnde, hetgeen de immobieliensector en de overheidsinstanties zal aanzetten om de gebouwen en de infrastructuur te beschouwen vanuit een duurzaamheidsperspectief, een evolutie die op haar beurt een gunstig effect zal hebben op de hele waardeketen van de bouwsector.

De initiatieven ontbreken zeker niet op Belgisch niveau. Als voorbeelden vermelden we in het bijzonder de “Belgian Alliance for Sustainable Construction”, een initiatief van de vzw VBA, en het Vlaams Betonakkoord dat een 100 % koolstofneutrale betonproductie vooropstelt tegen 2050. FEBELCEM is bijzonder fier een bijdrage te kunnen leveren aan deze initiatieven, die perfect kaderen binnen haar “Cement & Beton Roadmap 2050”. Verscheidene projecten concretiseren zich op het niveau van de leden van FEBELCEM, of het nu gaat om de introductie van nieuwe cementtypes in het kader van het FUTURECEM-project van CCB of om massieve investeringen, zoals het GO4ZERO-project van Holcim op de site van Obourg en het ANTHEMIS-project van CBR op de site van Antoing. Het is dus met een bijzonder groot enthousiasme dat we vooruitkijken op de toekomst van onze industrie en op onze bijdrage aan een duurzamere maatschappij.

Ik eindig graag met een uitnodiging om ons een bezoek te brengen in onze nieuwe kantoren op de 5de verdieping van the HUBB, “The House of Belgian Builders”, Kunstlaan 20 te 1000 Brussel. FEBELCEM verlaat inderdaad haar kantoren op de Vorstlaan om haar intrek te nemen in de gebouwen van Embuild, dicht bij de ondernemers, de eindgebruikers van onze producten.

Eddy Fostier
Voorzitter van FEBELCEM

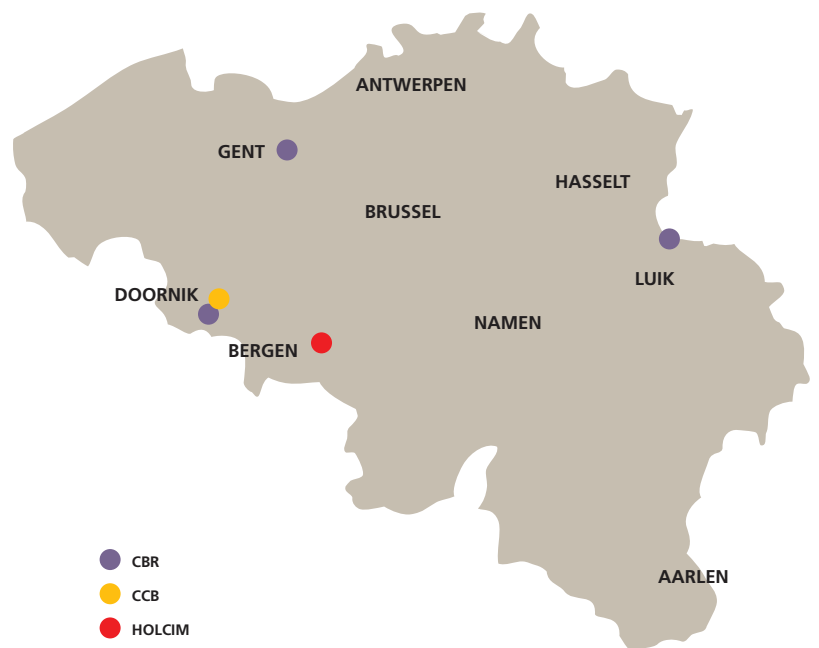
DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID: ENKELE KERNCIJFERS

Met haar drie ondernemingen (CBR, Holcim België en CCB), verspreid over vijf productiesites waarvan vier (om geologische redenen) in Wallonië, behoort de cementindustrie tot de “fundamenten” van het Belgische industriële landschap. Deze industrie heeft sinds haar ontstaan in belangrijke mate bijgedragen tot de groei van de Belgische economie, enerzijds voor de lokale economie en anderzijds als essentiële schakel in de hele waardeketen van de bouw.

ENKELE ESSENTIËLE GEGEVENS

- De drie cementbedrijven in België (leden van FEBELCEM) zijn CBR, Holcim België en CCB. Zij behoren tot grote internationale groepen: HeidelbergCement, Holcim en Cementir Holding.
- België telt vijf productievestigingen (Gent, Lixhe, Antoing, Obourg en Gaurain-Ramecroix). Vier ervan liggen in Wallonië.
- In 2022 bedroeg de totale omzet 656 miljoen euro.
- 49,6 miljoen euro aan investeringen in 2022.
- 923 werknemers, vooral gekwalificeerde krachten, vanwege de geleidelijke modernisering van de uitrustingen en de toenemende automatisering van de productieprocessen.
- Bijna 10.000 indirecte banen als men rekening houdt met aanverwante sectoren van stortklaar beton, prefabbeton en granulaten.

De productievestigingen van de Belgische cementindustrie

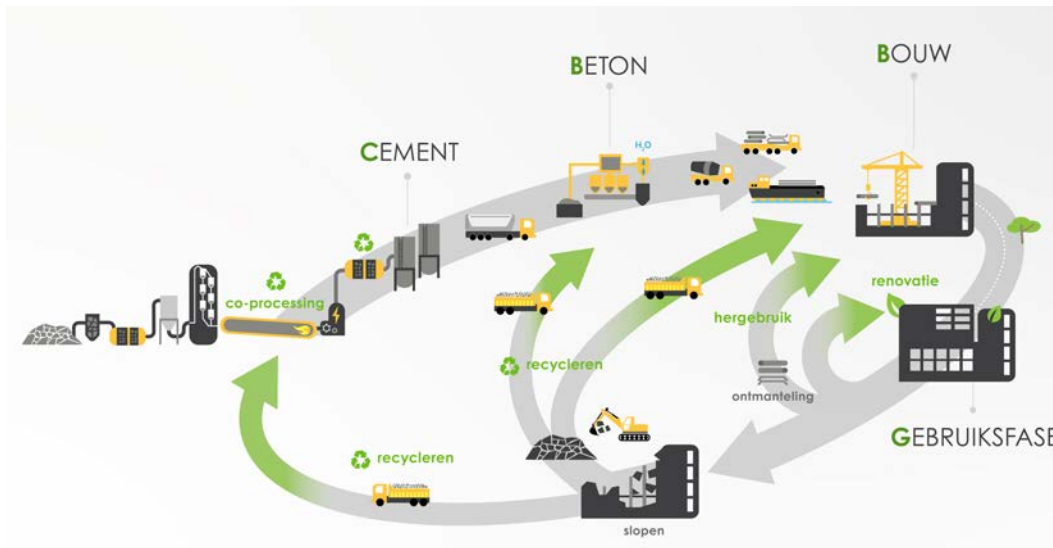
EEN ALLIANTIE VOOR DUURZAAM BOUWEN

In het leven geroepen onder de impuls van de vzw VBA, de Vereniging van Belgische Aannemers van Grote Bouwwerken, is het Belgian Alliance for Sustainable Construction (BA4SC) een partnernetwerk binnen de waardeketen van de bouwsector in België, dat de volgende taken vooropstelt:

- De integratie en de stimulering van een duurzame ontwikkeling binnen de bouwsector in België en dit op een concrete en pragmatische wijze dankzij de inspanningen van de verschillende partners van de waardeketen. Deze opdracht wordt uitgevoerd in het kader van een gemeenschappelijke agenda op federaal niveau en binnen de drie regio's, dit teneinde een bespoediging teweeg te brengen van de transitie naar bouw- en renovatiemethoden die zowel kwalitatief en duurzaam als toekomstgericht zijn en die bestand zijn tegen de gevolgen van de klimaatverandering.
 - Een toename van de positieve impact van de sector en een betere perceptie van zijn imago in het kader van een gemeenschappelijke en holistische visie van de innovatie, de duurzaamheid en de kwaliteit, dit in samenhang met een gewaarborgde betaalbaarheid van kwalitatieve nieuwbouw- en renovatiewerken.
 - Een bespoediging van de sectortransitie in functie van de Europese agenda van de Green Deal, alsook van zijn evolutie binnen het initiatief van de *New European Bauhaus* en in het kader van de Doelstellingen inzake Duurzame Ontwikkeling.
 - De unieke meerwaarde van het BA4SC gaat schuil in de oprichting van een onafhankelijk beheerd platform voor samenwerkings- en kennisdeling, met een gemeenschappelijke agenda voor alle ketenpartners binnen de drie regio's, alsook op federaal niveau.
- De voorkeur wordt gegeven aan initiatieven en acties waarbinnen deze unieke meerwaarde het meest doeltreffend blijkt. Dit gaat om initiatieven en acties waarvoor een holistische aanpak van de inbreng van elke belanghebbende en de integratie van de verschillende perspectieven noodzakelijk zijn. Het Verbond wenst haar activiteiten te ontplooiën rond de volgende thema's, die we allen als belangrijk beschouwen voor onze ambities.

De levenscyclus van beton

1. Een verlaging van de globale impact van de gebouwen, bebouwde en niet-bebouwde terreinen, structuren en infrastructuur op het milieu en dit gedurende hun hele levenscyclus.

A. Een holistische aanpak vanaf de beginfase van elk project, die weerspiegeld wordt in het initiatief *New European Bauhaus*: in het kader van een specifiek bouwproject – of, in een meer algemene zin, van een stedelijk ontwikkelingsproject – moet de voorafgaande definitie van het globale concept deel uitmaken van het proces, met een masterplan dat duidelijk het kwalitatief en kwantitatief kader definieert van de bebouwde en onbebouwde zones. De impact op het milieu is dus duidelijk breder dan die van het bouwwerk zelf. Een gezonde materiaalkeuze, een gezond binnenklimaat, een combinatie van functies die elk een maatschappelijke meerwaarde bieden, enz. zijn dus minstens even relevant.

B. De CO₂-reductie binnen de hele waardeketen: de CO₂-reductie is één van de absolute prioriteiten van de Green Deal, maar men dient verder te gaan dan scope 1 en scope 2. Een samenwerking van de verschillende actoren van de waardeketen is onontbeerlijk om de rapportage van scope 3 te kunnen verwezenlijken. Dit vereist eveneens analyses tijdens de hele levenscyclus (LCA-aanpak).

C. Milieu, biodiversiteit en waterbeheer: het milieu, de biodiversiteit en het waterbeheer zijn belangrijk en worden vaak enigszins verwaarloosd omdat de focus op de circulariteit en het CO₂-beheer ligt. De impact van de gebouwen en infrastructuurwerken op het milieu, alsook de algemene impact op het milieu, moeten als een geheel beschouwd worden. Een aanpak van de levenscyclus is hier eveneens vereist.

D. Circulaire methoden en materialen: de circulariteit is een holistisch concept dat verscheidene andere thema's vooropstelt als bijkomende vereisten. We moeten oplettend zijn ten opzichte van een eenzijdige of gedeeltelijke circulariteit. Een compromis is soms noodzakelijk. De totale kost van de levenscyclus en de efficiëntie van de materialen zijn goede indicatoren in dit opzicht. In het geval van gerecupereerde materialen moet snel duidelijkheid geschapen worden inzake hun "goedkeuring/conformiteit".

E. Meer klimaatbestendige gebouwen en infrastructuur: de toepassing van ruimtelijke strategieën om beter te weerstaan aan de consequenties van klimaatveranderingen. De technieken moeten overwogen worden voor het bouwwerk als een geheel. De enorme nood aan energierenovaties biedt een opportuniteit aan de sector. Andere aandachtspunten zijn: de ruimtelijke ordening, het bosbeheer, de hitte-eilanden, het ruimtebeslag, de herbebossing, de ventilatie en de thermische inertie.

F. De Europese Taxonomie als referentiekader: deze omvat een classificatiesysteem dat de investeerders en bedrijven toelaat aan te geven welke investeringen duurzaam zijn en welke niet, alsook de milieudoelstelling waarop ze betrekking hebben.

2. Industrialisatie en standaardisatie van de bouwwerken: de industrialisatie en de standaardisatie van de gebouwen zijn voorafgaande voorwaarden om vooruitgang te kunnen boeken in verscheidene domeinen, met dien verstande dat de normenaccumulatie geen hinderpaal mag zijn om een kwaliteitsdoelstelling te bereiken. Dit is eveneens het geval inzake financiële toegankelijkheid en haalbaarheid. Ze laten ook een verlaging van de faalkosten toe.
3. Digitalisering, nieuwe methoden en technieken: de digitalisering en de nieuwe methoden en technieken worden vaak niet voldoende toegepast omdat verscheidene projectpartners niet over de nodige kennis beschikken. De bestaande kenniscentra en de ketenpartners zouden de informatie moeten kunnen delen, en dit voornamelijk wat de best beschikbare praktijken betreft, op een centraal platform teneinde al deze informatie toegankelijker te maken.

**Digitalisering
zal steeds meer
opduiken in de
bouwsector**

© Pixabay

4. Werflogistiek: de werflogistiek en de mobiliteit zijn zeer belangrijk in een stedelijke omgeving, maar eveneens in de context van een verlaging van de CO₂-uitstoot. Een betere samenwerking en een bredere standaardisatie kunnen een succesverhoging van de bouw hubs teweegbrengen. Dit veronderstelt een goede coördinatie tussen de ketenpartners. Elke verstoring van de materiaalketen stelt talrijke problemen. De optimalisatie van de logistiek en de organisatie van de werf

© Pixabay

brengen een productiviteitsverhoging en een betere werkomgeving met zich mee.

5. Samenwerking van de waardeketen: een intense samenwerking is een voorafgaande voorwaarde om succes te boeken binnen praktisch alle thema's. De begeleiding van de KMO's en micro-ondernemingen is uiterst belangrijk. Buiten de samenwerking tussen de partners van de bouwketen, is de co-creatie tussen de verschillende actoren (met inbegrip van de burgers) eveneens belangrijk.

Concreter gezien, hebben de leden van de Alliantie de volgende collectieve definitie gegeven van hun vijf prioriteiten voor 2023:

1. De omzetting van de Europese Taxonomie: de Alliantie verzekert de kennisdeling en de samenwerking opdat de bedrijven in staat zouden zijn om te definiëren of hun investeringen duurzaam zijn of niet, alsook op welke milieudoelstellingen deze investeringen een impact hebben.
2. Een toename van de duurzaamheidscriteria in de aanbestedingen en de lastenboeken: de leden van de Alliantie zullen nauwe contacten onderhouden met de aanbestedende overheden teneinde tot een hoog ambitieniveau te komen inzake duurzaamheid in de lastenboeken voor de aanbestedingen, alsook inzake een gelijkvormige definitie van de duurzaamheidsaspecten in het kader van bouw- en infrastructuurprojecten.
3. Een structurering van de duurzaamheidsnormen en de certificatiesystemen: de Alliantie zal een structuur en een overzicht bewerkstelligen van de verschillende duur-

zaamheidskeurmerken en -normen op Belgisch niveau, met een systeem dat een correcte vertaling biedt van de reglementeringen van de EU en dat op identieke wijze gebruikt kan worden binnen de drie regio's.

4. Een vereenvoudiging van de analyse van de levenscyclus van infrastructuurwerken via Infra-TOTEM: de leden van de Alliantie nemen initiatieven om tot een gelijkvormige aanpak te komen van de levenscyclus van een infrastructuurproject binnen de drie regio's middels het gebruik van Infra-TOTEM.

5. Een versterking van de klimaatacties middels een reductie van de CO₂-uitstoot: de Alliantie neemt een initiatief om de bestaande methodologieën inzake CO₂-uitstootvermindering verder te ontwikkelen/te verfijnen op het niveau van de operaties, de uitvoering van de werken en de globale levensduur van gebouwen of infrastructuur. Deze aanpak kadert binnen de ambitieuze doestellingen van de Europese Taxonomie en de Europese Green Deal.

© Alexandre Nguyen

DE ECONOMISCHE CONJUNCTUUR

DE BOUWMARKT IN 2022

(Bronnen: Embuild, Euroconstruct, Essences, FOD Economie en Nationale Bank van België)

Na de heropleving die de Belgische economie kende in 2021 met een groei van 6,1 %, komt de groei in 2022 uit op 3,2 % na een vertraging tijdens het eerste kwartaal. Het belangrijkste element dat onderstreept dient te worden voor 2022 is uiteraard de ware explosie van de inflatie. Volgens het Jaarrapport 2022 van het Prijzenobservatorium van de FOD Economie, werd de totale inflatie, gemeten op basis van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP), vastgelegd op 10,3 % voor 2022 in België.

De totale inflatie lag nog hoger in Nederland (11,6 %) dan in België, terwijl ze lager lag in Duitsland (8,7 %) en in Frankrijk (5,9 %). Het gemiddelde van de buurlanden ligt op 7,9 %. Dit verschil in totale inflatie wordt hoofdzakelijk bepaald door een verschillende evolutie van de energieprijzen in die landen. In België was de energie-inflatie het hoogst tijdens het eerste kwartaal van 2022, doch ze werd vervolgens enigszins gemilderd, met name dankzij de steunmaatregelen. Over het hele jaar 2022,

lag de inflatie voor energieproducten in België gemiddeld op 57,9 %. De belangrijke stijging van de energieprijzen in 2022 zijn het gevolg van de Russische invasie in Oekraïne. De leveringen van Russisch gas werden drastisch terugschroefd ingevolge dit conflict, een situatie die een stijging van de consumentenprijs voor aardgas, maar ook van de elektriciteitsprijzen tot gevolg had. In 2022 kende de gemiddelde aardgasinflatie zelfs een onwaarschijnlijk niveau van 109,2 %. Na de piek die de aardgasprijzen kenden in augustus, is de inflatie op de energieproducten gedaald in november en in december. De prijzen die genoteerd werden gedurende deze maanden waren zelfs vergelijkbaar met de reeds hoge prijzen van 2021.

De bouwsector, die een vooruitgang boekte van 10,3 % in 2021, zag zijn activiteitenvolume stagneren in 2022. Dit is uiteindelijk een aanmoedigend resultaat, rekening houdend met de algemene stijging van de bouwmaterialen, de schaarsheid van sommige producten en het structureel personeelsgebrek. Algemeen gezien, zag het woonsegment zijn groei verder stijgen, echter met een duidelijke vertraging. De sector van de bedrijfsgebouwen kende daarentegen een redelijke achteruitgang van zijn activiteit, terwijl

de bouwwerken voor infrastructuur en openbare werken een voortdurende vooruitgang boekten.

Woningbouw

Na de groei van 2021, wordt de afzwakking van het aantal vergunningen voor nieuwe woningen bevestigd door een achteruitgang van 9,7 % tussen december 2021 en november 2022 ten opzichte van de 12 voorgaande maanden. De achteruitgang is meer uitgesproken voor de appartementen (-11 %) dan voor de individuele woningen. Duidelijke regionale verschillen dienen hier genoteerd te worden met een daling van 13,7 % in de Waalse Regio, van 10,4 % in Brussel en van 8,5 % in Vlaanderen. Wat de vergunningen betreft voor een renovatie, bedraagt de achteruitgang ongeveer 15 %, met eveneens regionale verschillen: -16,7 % voor de Waalse Regio, -21,4 % voor Brussel en -13,4 % voor Vlaanderen. Het totaal aantal opleveringen van woongelegenheden kende een vooruitgang van 1,5 % naar 78.960 eenheden. Dit aantal moet echter gezien worden in het perspectief van een verhoging van 10 % van het totaal aantal vergunningen in 2021. Volgens het laatste verslag van Euroconstruct, zou de activiteitengroei in de woonsector op 2,3 % moeten liggen.

Niet-residentiële bouw

Na een groei van 3,5 % van het aantal vergunningen voor bedrijfsgebouwen in 2021, tekende

2022 zich af met een achteruitgang van 10 %. Enkel de kantoorgebouwen (in Vlaanderen) houden het hoofd boven water met een groei van 3,3 % van het aantal vergunningen. Wat de renovaties betreft, bedraagt de achteruitgang 6,2 % tegen een groei van 7,6 % in 2021. De achteruitgang van het activiteitenvolume in 2022 wordt geschat op 1,7 % tegen een groei van 13,2 % in 2021. Wat de opleveringen van bedrijfsgebouwen betreft, gingen de renovaties erop vooruit met 2 %, maar de nieuwbouw boekte een vertraging van 7,1 %, waarschijnlijk te wijten aan aanzienlijke vertragingen, personeelsgebrek, alsook een schaarste van sommige materialen.

Openbare werken

Na een vooruitgang van 2,9 % in 2021, boekte de sector van de openbare werken en de overheidsinvesteringen een geschatte groei van 5,1 % in 2022. Net als in 2021, werd de activiteit ondersteund door een aantal belangrijke projecten, maar andere werken op gemeentelijk vlak, alsook de herstellingen van de schade die geleden werd tijdens de overstromingen van juli 2021 hebben eveneens bijgedragen tot een activiteitengroei. Het vooruitzicht van de verkiezingen in 2024 is ook niet vreemd aan de versnelde uitvoering van sommige werken.

© FEBELCEM

DE BOUWMARKT IN 2023

Algemeen gezien zou de activiteit in de bouwsector moeten stagneren in 2023. Sommige elementen, zoals de verhoging van de rentekoers, de verhoging van de materiaalprijzen, de personeelstekort en de loonkosten zouden gedeeltelijk gecompenseerd moeten worden door overheidsinvesteringen, met name in het kader van het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht. Het werkloosheidspercentage zou stabiel moeten blijven, terwijl het automatisch indexatiemechanisme het beschikbare inkomen van de huishoudens op een voldoende niveau zou moeten behouden.

Woningbouw

Voor 2023 zou het aantal opgeleverde wooneenheden met 3 % tot 6 % dalen. Dit is het gevolg van de vermindering van het aantal vergunningen die toegekend werden in 2022. Op deze basis zou het activiteitenvolume desondanks een stijging van 1,6 % moeten kennen, vooral dankzij de renovaties. Wat de nieuwe vergunningen betreft, zou dit segment er enigszins op moeten vooruitgaan, hier ook weer dankzij de renovaties. De nood aan energetische renovaties, de groei van het aantal huishoudens en het beschikbaar inkomen van de huishoudens compenseren ergens de verhoging van de rentevoet en de kostprijs van een bouwproject.

Niet-residentiële bouw

De niet-residentiële sector blijft deprimerend in 2023, met een verlaging van het activiteitenniveau dat geschat wordt op 3,9 %. De inschatting van de vooruitzichten blijft een moeilijke opdracht voor de sector, met name ingevolge het gebrek aan samenhang die we constateren sinds enkele jaren en de algemene evolutie van de economie. Anderzijds constateren we een tendens naar meer gebouwen voor gemengd gebruik en die vervullen enigszins de statistieken. De aanzet van een positieve dynamiek, samenhangend met de renovatie van bedrijfsgebouwen en met een gedeeltelijk omvorming in wooneenheden, is dan ook niet uitgesloten.

Openbare werken

De overheidsinvesteringen in infrastructuurprojecten zullen op een hoog niveau blijven tot

in 2024. Naast belangrijke projecten (Oosterscheldeverbinding, Luikse tram, enz.), zouden de toepassing van het Plan voor Herstel en Veerkracht, de voortzetting van de herstellingen na de overstromingen van juli 2021 en de opstarting van minder omvangrijke werken op gemeentelijk vlak in de aanloop naar de verkiezingen van 2024 de groei van het activiteitenvolume moeten ondersteunen. Wat de grote projecten betreft, hebben sommige werven hun kruissnelheid bereikt, terwijl andere grote vertragingen oplopen, zoals de sluis van Terneuzen. We moeten eveneens de infrastructuurwerken vermelden van Infrabel, die hun expansie zouden moeten voortzetten in 2023 alvorens ze te zien vertragen in 2024. In totaal voorzien we voor 2023 een groei van 2,6 %.

DE ECONOMISCHE PRESTATIE-INDICATOREN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

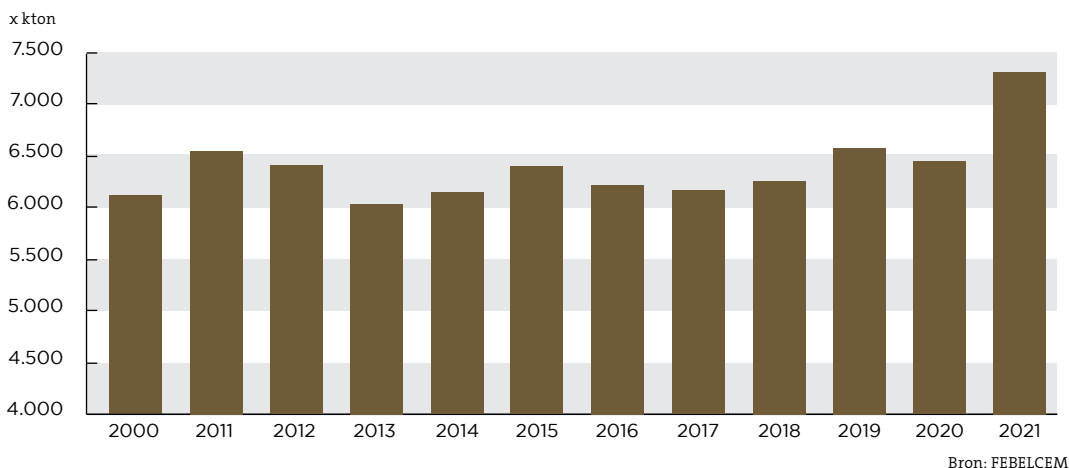
Het verbruik van grijs cement in België

Volgens de "Conformiteitsregels" die de cementindustrie zich oplegt op Europees niveau, besliste ze over te gaan tot een publicatie van de verbruikscijfers voor cement op het Belgisch grondgebied met een uitstel van één jaar. Dit betekent dat de sector de cijfers voor het jaar 2021 vermeldt in zijn jaarverslag van 2022.

Het verbruik van grijs cement in België liep in 2021 op tot 7.340.022 ton, terwijl een verbruik van 6.491.575 ton genoteerd werd in 2020, hetzij een verhoging van 13,1 %. Laten we echter niet vergeten dat in 2020 een achteruitgang geboekt werd van 1,8 % ten opzichte van 2019. Het is duidelijk dat de cementindustrie geprofiteerd heeft van het aanzienlijk herstel van de bouwsector in 2021, na de crisis van 2020.

In 2021 constateerden we een ware explosie van de invoer via niet-leden (+44 %), vooral te wijten aan niet-communautaire invoer van klinker (+131 %). Het aandeel van de niet-communautaire invoer stijgt van 30,6 % naar 49,2 %, hetzij 16,3 % van het Belgisch verbruik tegen 8 % in 2020. Het totaal van de invoer via niet-leden vertegenwoordigt aldus 33,2 % van het verbruik van grijs cement. De uitvoer van de leden stijgt met 5,9 %. Men verwacht voor 2022 een achteruitgang van 0,5 %, rekening houdend met de matige

Het verbruik van grijs cement in België

vertraging van de nieuwbouw. We zullen dus moeten wachten tot in 2024 om dit precieze cijfer te kennen.

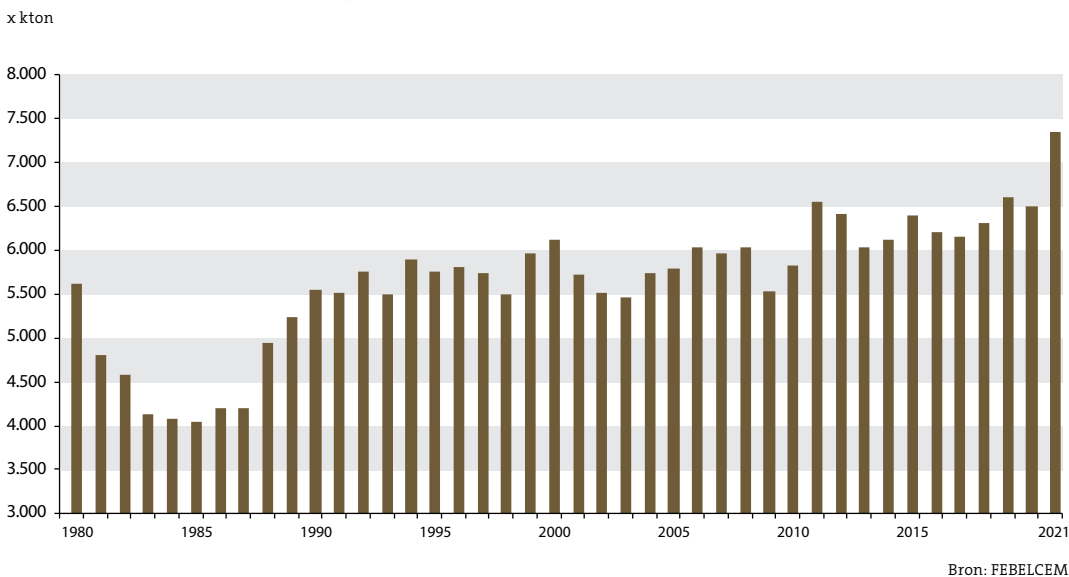
De volgende grafiek, die we nu al jaren publiceren in onze verslagen, tekent de evolutie af van het cementverbruik in België van 1950 tot op heden.

DE PERSPECTIEVEN VOOR 2023 EN 2024

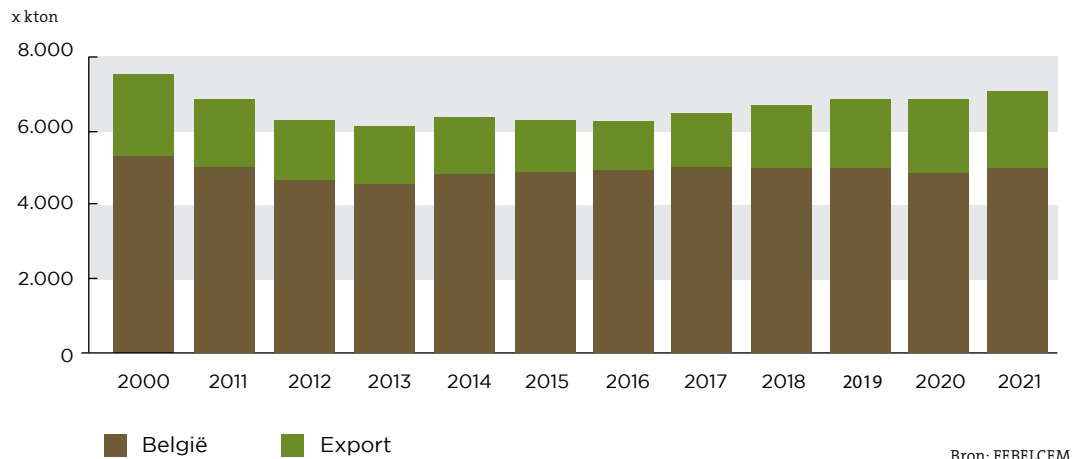
De perspectieven voor 2023 en 2024 zijn gemengd: we verwachten ons aan een terugloop van het verbruik van 1,5 % in 2023, gevolgd door een stabilisatie. We moeten hier onderstrepen dat

de huidige strategie van de cementindustrie gericht is op een geslaagde overgang naar een koolstofneutrale productie en op een bijdrage aan de vermindering van de milieu-impact van de bouwsector. Deze inspanningen impliceren onder andere meer circulaire bouwmethoden et dus een afname van de hoeveelheid verbruikte cement. De periode 2023-2024 is bijzonder doorslaggevend in dit opzicht, zowel in termen van industriële investeringen voor de cementnijverheid als van het opzetten van een infrastructuur voor CO₂-transport. De cementindustrie is een belangrijke schakel van de waardeketen en investeert sinds jaren in het op punt stellen van betrouwbare en betaalbare oplossingen met een

Evolutie van het verbruik van grijs cement over de periode 1950-2021

Cementleveringen door de leden van FEBELCEM in België en bestemd voor export

steeds lagere milieu-impact. Sinds de aankondiging van de Europese Green Deal, raakt de overgang naar een koolstofneutrale maatschappij in een stroomversnelling waarin de gehele waardeketen betrokken is.

De leveringen van de leden

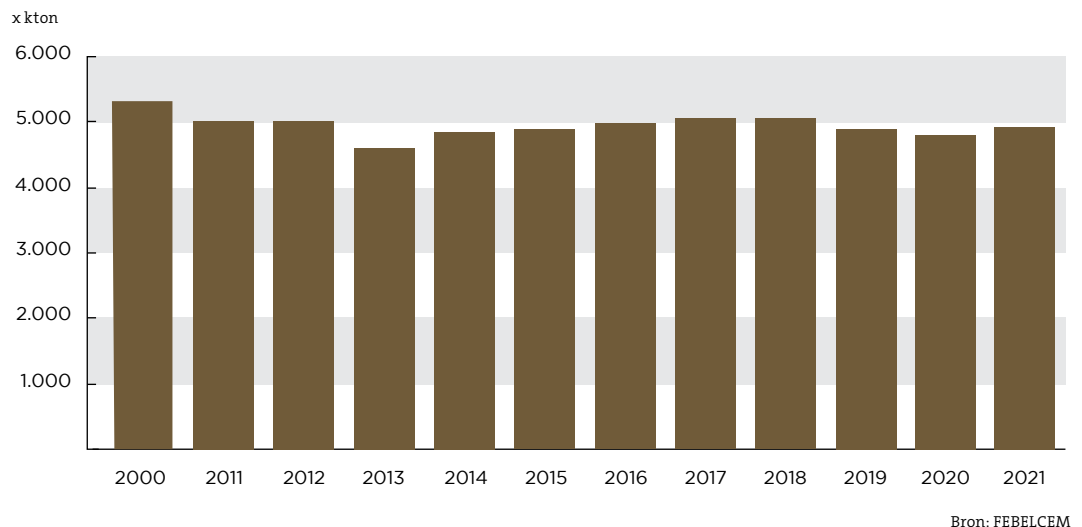
De totale leveringen van grijs cement via de leden van FEBELCEM in 2021 bedragen 6.936.959 ton, hetzij een stijging van 3,3 % ten opzichte van het volume van 2020 (hetzij 219.482 ton meer). Het aandeel van de leveringen van de leden op de Belgische markt vertegenwoordigt 71 % van hun totale leveringen in 2021, gelijk aan de cijfers van 2020.

De leveringen van de leden op de Belgische markt

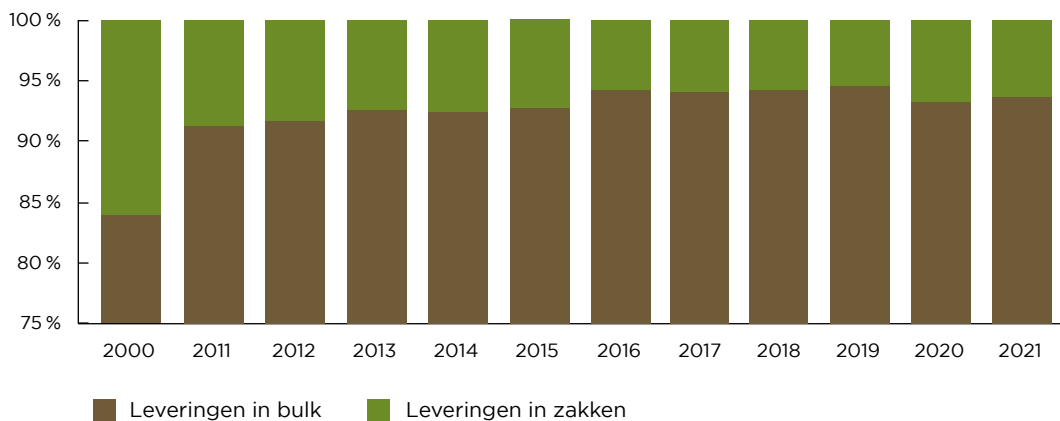
De leveringen van de leden op de nationale markt bedroegen 4.904.372 ton in 2021. Dit is een stijging van 2,2 %, hetzij 106.258 ton, ten opzichte van de geleverde tonnage in 2020.

Zoals U kunt zien op de grafiek hieronder en in vergelijking met de recordtonnage die geleverd werd in 2000, betekent het bereikte niveau in 2021 een achteruitgang van 416.628 ton, hetzij bijna 8 %.

Leveringen door de leden van FEBELCEM op de Belgische markt

Leveringen door de leden volgens verpakkingswijze

Bron: FEBELCEM

De leveringen van de leden per levering/verpakkingstype

Ten opzichte van 2020, stegen de bulkleveringen met 2,6 %, terwijl de leveringen in zakken een achteruitgang boekten van 3,3 %.

De leveringen van verpakte cement op de Belgische markt kende dus een licht neerwaartse evolutie van 6,7 % naar 6,3 %, wat een gedeeltelijke uitvlakking toelaat van het “lockdowneffect” dat we kenden tijdens de lente van 2020.

De leveringen van de leden per afnemerscategorie

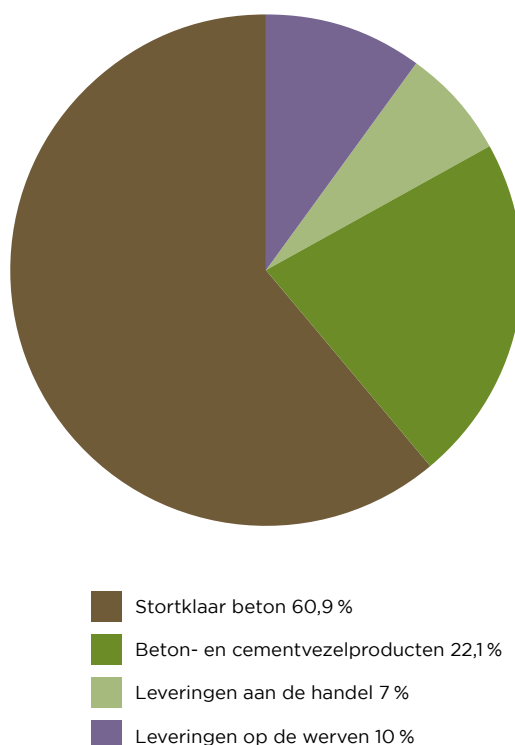
De sector van het stortklaar beton is al enkele jaren de grootste cementverbruiker binnen de leden van FEBELCEM. In absolute cijfers, neemt hij 60,9 % van de nationale leveringen voor zijn rekening, een terugval ten opzichte van de 64 % in 2020. In absolute waarde, verliest deze sector meer dan 3 % ten opzichte van het jaar daarvoor, hetzij een verlaging van 3.072.000 ton naar 2.983.800 ton.

De sector van de gefabriceerde betonproducten en van het vezelcement verhoogt zijn marktaandeel met een winst van meer dan 16 % ten opzichte van het volume van 2020. Met de levering van 1.081.321 ton in 2021, bereikt deze sector een relatief aandeel van 22,1 % van de leveringen van de leden, tegen 19,4 % in 2020.

De leveringen op de werven kwamen uit op 491.093 ton, een stijging van 8,5 % ten opzichte van 2020. Het relatief aandeel van deze leveringen binnen de nationale leveringen bereikt vandaag de dag 10 %.

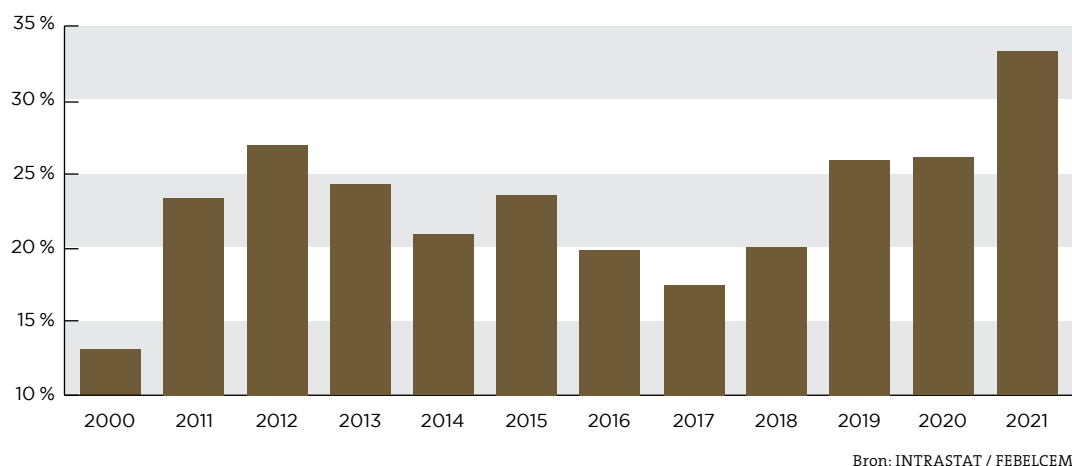
De handel blijft uiteindelijk stabiel op 7 %, hetzij 342.000 ton in 2021.

De leveringen door de leden per aankoperscategorie

Bron: FEBELCEM

Invoer van grijs cement in België

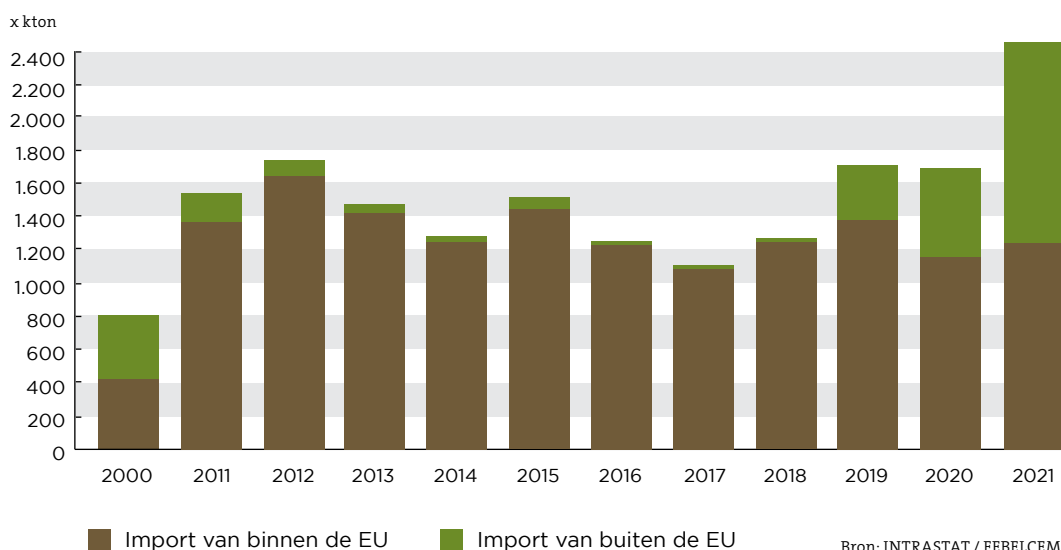

De invoer van grijs cement in België

De invoergegevens in België worden ons ter beschikking gesteld door de Nationale Bank van België met een vertraging van drie maanden. Vermits deze invoer zowel die van de leden van FEBELCEM omvat als die van de niet-leden, is het ons onmogelijk om uitsluitend de invoer van de niet-leden voor 2022 te onderscheiden. Hier moeten we eveneens 2024 afwachten om de cijfers voor 2022 te kennen.

De invoer in 2021 steeg met 43,8 %, met een overgang van 1.693.561 ton naar 2.435.650 ton. De invoer van de niet-leden steeg eveneens van 26,1 % naar 33,2 % van het verbruik van grijs cement. Het gaat hoofdzakelijk over een niet-communautaire invoer, die een indrukwekkende verhoging kent van 8 % naar meer dan 16 % van het verbruik van grijs cement.

Import van binnen en buiten de EU

De investeringen in de cementbedrijven

De investeringen van de leden van FEBELCEM bedragen 49,6 miljoen euro in 2022. Dit bedrag betekent een vermindering van 11 % ten opzichte van het geïnvesteerde bedrag in 2021 (55,7 miljoen), maar desondanks een stijging van

10 % ten opzichte van de investeringen van 2020. 80 % van de geïnvesteerde middelen in 2022 zijn bestemd voor de machines, de installaties en de voertuigen, zowel nieuwe als gebruikte, met inbegrip van het milieu, terwijl 20 % toegekend werd aan de oprichting van gebouwen en bouwwerken of aan de herstelling van bouwwerken.

© FEBELCEM

IN DE ACTUALITEIT

Een federatie die openstaat voor de economische buitenwereld en die gericht is op de belangenbehartiging van haar sector moet een relevante communicatie onderhouden met haar doelpubliek. Hieronder vindt U enkele (niet-exhaustieve) voorbeelden van successen die we in dit opzicht boekten in de Belgische pers in 2022... Een jaar dat duidelijk gemerkt werd door een steeds intensere toenadering tussen de verschillende partners van de waardeketen van het beton.

In 2022 was FEBELCEM duidelijk aanwezig in de belangrijke Belgische dagbladen, met name in het kader van enkele bijzonder interessante interviews van haar Directeur, Hervé Camerlynck. Bovendien vermelden we een tiental artikels

die het portret tekenden van een steeds koolstofarmere, lokale industrie, bezorgd om de toegankelijkheid van de bouwactiviteit. De betonrecyclage maakte eveneens een essentieel thema uit in de nationale pers... We onderstrepen hier

DE LANGE LEVENSDUUR VAN BETONWEGEN ZORGT VOOR EEN LAGE 'LIFE-CYCLE IMPACT', ZOWEL OP HET MILIEU ALS OP DE TOTALE KOSTEN

Wegen zijn essentieel voor het vervoer van goederen en personen en spelen dus een belangrijke rol in de economische en sociale ontwikkeling van een land. Daarom hebben we wegen nodig die een vlotte verkeersdoorstroming mogelijk maken door een hoge mate van beschikbaarheid. Dit betekent dan weer dat het aantal bouwplaatsen voor herstelling, onderhoud of heraanleg beperkt moet blijven.

Autosnelweg E40/A3 Brussel-Luik (1970-1972) is al 50 jaar in dienst; de Belgiëlaan, deel van de stedelijke ringweg in Herentals, al bijna 60 jaar.

De keuze voor betonverhardingen in de wegenbouw biedt de voordelen van 'draagvermogen plus duurzaamheid', zowel voor verhardingen in een nationaal of hoofdwegennet als voor lokale wegen in een gemeentelijk wegennet. Deze voordelen zullen nog belangrijker worden op autosnelwegen, aangezien nog steeds een toename van het verkeersvolume op deze netwerken wordt voorspeld en gegarandeerde mobiliteit en vlot vrachtverkeer noodzakelijk zijn in een internationale en lokale economie.

Levensduren van 30 tot 40 jaar of meer zonder structurele schade zijn gemakkelijk te bereiken met betonverhardingen. Dankzij de lange levensduur en de lage onderhoudskosten zijn de totale levenscycluskosten van betonwegen zeer laag. Het kleine aantal wegafsluitingen dat nodig is voor onderhoudswerkzaamheden betekent minder verkeershinder en biedt daarom significante ecologische en economische voordelen. Een lange, onderhoudsarme levensduur betekent ook

dat de tijd totdat bouwmaterialen nodig zijn voor nieuwbouw wordt verlengd.

Na de sloop wordt het beton gebroken en gezeefd en opnieuw gebruikt als gerecycleerd granulaat bij de aanleg van de nieuwe weg, hetzij in de funderingslaag, hetzij ter vervanging van nieuw toeslagmateriaal in een nieuw betonmengsel. Een lange levensduur en recycling zijn beide toepassingen van circulair bouwen; ze sparen natuurlijke hulpbronnen en verminderen onvermijdelijke emissies bij de productie van bouwmaterialen

Hedendaagse concepten van ontwerp en aanleg maken het ten slotte mogelijk om met betonverhardingen de rolgeluidemissies, de rolweerstand en het brandstofverbruik aanzienlijk te verminderen. Bovendien zorgen ze voor een slipvrij, niet-vervormbaar en helder oppervlak, m.a.w. een veilig wegdek.

het belang van één van die artikels, dat op een bijzondere waardering mocht rekenen van de sector ("Les cimentiers se coupent en quatre pour recycler et décarboner" - "De cementbedrijven zetten zich 100 % in ten voordele van de recyclage en de decarbonisatie"), want het bood aan Hervé Camerlynck de gelegenheid om het cementimago recht te zetten na een ongegronde opmerking, dit om het publiek er aan te herinneren dat sommigen de cementsector doelgericht onder een negatief daglicht zetten door, bijvoorbeeld, de recycleerbaarheid in twijfel te trekken...

Hieronder vindt U de lijst van deze artikels die in 2022 gepubliceerd werden, geklasseerd in chronologische volgorde:

- 07/02/2022: “Les cimenteries se coupent en quatre pour recycler et décarboner” (“De cementbedrijven zetten zich 100 % in ten voordele van de recyclage en de decarbonisatie”), in het dagblad “L’Echo.be”,
- 17/03/2022: “Presque 100 % du béton sont recyclés” (“Praktisch 100 % van het beton wordt gerecycleerd”), in het weekblad “La Libre - Immo”,
- 29/03/2022: “Le ciment subit aussi la pression des prix” (“Het cement

Cementsector trekt aan alarmbel omdat 'bouw dreigt stil te vallen'

leggen de huidige energieprijzen wordt het straks onbetaalbaar om zonder verlies cement te produceren, waaruit de cementindustrie. 'En zonder cement, geen huis'.

8254 SERIALS

In de lange stoet industriële bedrijven die aan de alarmbel trillen over de galopperende energieprijzen, staat ook de cinnamoniector aan. De kosten zijn centimeter per productoren dalen binnen afzienbare tijd te verdukkelen, waarschuwt de sectorfederatie Fobeloren.

De productie van cement valt uiteen in twee delen. In een eerste fase wordt ruw materiaal tot 400-graden Celsius verwarmd in speciale hoogovens, zegt Hervé Gasterelhy, de CEO van Hebelim. 'Vooragergebied' dat uit opgas, maar de producten waartoe er al in geslagen de kosten te drukken met alternatieven zoals niet-erendebare afval'.

Daar eerste tweede fase levert een tro-

Tegen de huidige marktprijzen voor elektriciteit zouden de kosten om cement te produceren verdubbelen.

HERVÉ GASTERELHY
CEO HEBEL-CEM

[illegible]

Laad riepen wel steunmaatregelen voor energie-intensieve bedrijfstakken in het leven. Maar die zijn niet geschikt voor de specifieke situatie van de

**IN BOUW MAAKT
TUMMELPERTE**

De Bouwbarometer, de drie-maandelijke conjunctuur-indicator voor de bouwsector, staat op ongeveer 100. Eind september strandt de index op 105,9 punten, meer dan een vijf punt hoger dan bij de jongste

In het geval dertig een vintagend (tweeëntwintig). Tentoon is een essentie onderdeel van het succes - de zorgzaam van de besnoeiende. Als de productie van een cement silo's, het succes van de productie van beton is aan de andere kant van 'weg' Cementloos. 'De laren van cement en beton is inkoop. De materialen kan je nu oemad niet samen aanvoeren uit de landen van cement silo's, het succes van groot productie in de subse toevoeren'.

toelichting:

«Wien geen onoverwinnelijke oplossingen voor het elitaire Europa bieden», zegt Gattensky. «Het is onzin hopen op steun van de overheid. Dat kan gaan om steun aan Europese maatregelen om de elektriciteitsprijs te beperken, bijvoorbeeld. Maar er bestaat ook een Europa kader om extra steun aan de belangrijkste sectoren mogelijk te maken», zegt Gattensky. «Onder andere voor stroom en gas is dat al het geval, voor cement nog niet».

onderzoekers raken minder goed gevuld, klanten haken af. Dat weegt op hun rentabiliteit.

FEBELCEM c
kanalen van
geval was vo
via de "Bouw
maar evenee

werden in be
"Constructio
"Construire l

“Presque 100 % du béton sont recyclés”

Transformation, recyclage, utilisation de déchets comme combustibles... Le béton veut jouer la carte de l'économie circulaire.

QUELQUE 18 MILLIONS de tonnes de déchets de démolition inertes (briques, pierres, béton...) sont produites chaque année en Belgique. Un tiers de ces déchets est du béton. "Pratiquement 100% sont recyclés comme granulats", avertit Hervé Camerlynck, administrateur délégué d'Infobeton, une association qui assure la promotion et la valorisation du matériau béton sous toutes ses formes.

Le béton, ce sont des granulats (sables et graviers), du ciment et de l'eau. En Belgique, on produit chaque année 45 millions de tonnes de béton par an, le ciment représentant 10 à 15 % et l'eau 5 à 10 %. Les granulats sont extraits dans les carrières, les trous. Pour le fabriquer, il faut notamment du calcaire passé dans un four à 1 400 °C. "Mais l'empreinte carbone du ciment a baissé de 30 % depuis 1990. L'industrie cimentière continue à investir pour améliorer ses procédés", assure le directeur général Hervé Calerlyncx. Mais c'est un coût. Le prix a augmenté de 20 % par rapport à 2020. "Et là, ça peut probablement continuer à grimper. La capture du CO₂, qui est un des moyens de réduire les émissions, coûte cher", ajoute l'administrateur délégué de Hebecon, qui ajoute que l'industrie du ciment en France est assez stable car c'est un produit durable, sans problème de disponibilité. Mais l'exposition des coûts énergétiques a un impact, même si 60 % des combustibles utilisés dans la fabrication du ciment sont d'origine fossile. "C'est un secteur qui ne peut pas rester en place", conclut-il.

Quelque 65 % des matériaux du projet ZIN, dans le quartier Nord, à Bruxelles sont des matériaux réutilisés.

heeft eveneens te lijden onder de
prijzendruk”), in het dagblad “L’Echo”,

- 05/05/2022: “L’industrie du ciment bétonne ses prix” (“De cementindustrie betoneert haar prijzen”), in het dagblad “Vers l’Avenir”,
- 23/07/2022: “Le béton, un matériau durable et local” (“Het beton, een duurzaam en lokaal materiaal”), in het dagblad “Sud Presse”,
- 30/09/2022: “Cementsector trekt aan alarmbel omdat bouw dreigt stil te vallen”, in het dagblad “De Tijd”,
- 06/10/2022: “Hausse en béton : le ciment menacé ?”, (“Prijsverhogingen in de betonsector : een bedreiging voor het cement?”), in het weekblad “Le Soir-Immo”,
- 08/12/2022: “Comment nos industries se préparent-elles à la décarbonisation ?” (“Hoe bereiden onze industrieën zich voor op de decarbonisatie?”), in de publicatie “Fokus-online.be”.

FEBELCEM communiceerde overigens via de kanalen van haar naaste partners, zoals dit het geval was voor zes artikels die verspreid werden via de "Bouwflash", in partnership met Embuild, maar eveneens voor artikels die gepubliceerd werden in beroepsmagazines als "Bouwbedrijf", "Construction", "Grond, weg en waterbouw", "Construire la Wallonie" en "infra-magazine".

INFORMEREN, OPLEIDEN, OVERTUIGEN...

De missie van FEBELCEM is klaar en duidelijk: de communicatie en de promotie van een correct cement- en betongebruik ten behoeve van de actoren van de waardeketen in de bouwwereld. Ze zet hiervoor diverse middelen in, zoals publicaties, informatiedagen, ontmoetingen, seminars.

Haar prioriteit is al even duidelijk: een communicatie die enerzijds gericht is op de wijze waarop de cementindustrie bijdraagt tot een duurzame maatschappij (klimaat, middelenbeheer, vervuiling, enz.) en anderzijds op de huidige en toekomstige transformaties die deze industrie verwezenlijkt om haar doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling te behalen (nieuwe cementsoorten...).

- “De in beton aangelegde wegen geven blijk van een uitstekende weerstand aan de klimaatveranderingen en de extreme meteorologische fenomenen”;
- “De wegen die aangelegd worden in een betonsoort op basis van lokale grondstoffen bieden een lange levensduur en zijn 100 % recycleerbaar”.

DE PUBLICATIES

De “FactSheets” van FEBELCEM zijn korte en uitvoerig geïllustreerde artikels die een beknopte informatie omvatten en die gericht zijn op diverse thema's, vaak verbonden met het milieu (duurzaamheid, recycleerbaarheid, vermindering van de CO₂-uitstoot, enz.). Twee nieuwe “FactSheets” (te consulteren via <https://www.febelcem.be/nl/publicaties/factsheets/>) werden gepubliceerd in 2022:

EEN STEM OP LINKEDIN

LinkedIn is een sociaal netwerk dat steeds vaker wordt ingezet door FEBELCEM, die er voortaan niet minder dan drie aankondigingen per week publiceert... Deze regelmaat werpt haar vruchten af! Het aantal abonnees steeg dit jaar met 60 % en liep op van 621 naar meer dan 1.000 tussen december 2021 en november 2022. De consultatistatistieken zijn goed; een bezoekfrequentie

van meer dan 2.000 voor een bepaald artikel is inderdaad geen uitzondering.

EEN WEBINAR GEWIJD AAN DE TOEGANKELIJKHEID VAN DE BOUWSECTOR

Deze webinar, verspreid op 9 november 2022, werd gezamenlijk georganiseerd door FEBELCEM en Embuild Wallonië. De webinar behandelt de transitie van de cementindustrie naar een koolstofneutraliteit. Het betoog was klaar en duidelijk en sneed alle aspecten van deze transitie aan: rationeel middelengebruik, CO₂-afvang, nieuwe cementrecepten... Al deze middelen zijn vandaag beschikbaar om morgen ingezet te worden en een antwoord te bieden aan de economische en klimaatuitdagingen. Deze decarbonisatie zal uiteraard een verhoging van de materiaalkosten met zich meebrengen. Zoveel is duidelijk. Deze harde waarheid geldt ook voor cement en beton... Maar deze essentiële elementen voor de bouwsector blijven echter tegelijkertijd betaalbaar en efficiënt, zowel vandaag als morgen. De cement- en betonsector engageert zich inderdaad om zowel de klimaatcrisis aan te pakken als de toegankelijkheid van de bouwsector te verzekeren! De webinar is nog steeds te (her)bekijken op <https://lnkd.in/eyyghsda>

© FEBELCEM

EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN

2022: de coronacrisis loopt ten einde... De bijeenkomsten, seminars en salons zien stilaan hun publiek terug aangroeien. Hieronder vindt U een kort overzicht van de evenementen waaraan FEBELCEM deelgenomen heeft in 2022.

Informatiedag FEBELCEM

Op 31 mei 2022 organiseerde FEBELCEM haar achtste Limburgse informatiedag onder de noemer "Beton in Publieke Ruimte en Infrastructuur". Deze uiterst geslaagde dag vond plaats te Genk (Thorpark). De interventies van de verschillende sprekers zijn nog steeds beschikbaar op <https://www.febelcem.be/nl/pers-agenda/studiedagen/>

© FEBELCEM

CDC10

De Belgische jury van de tiende editie van de "Concrete Design Competition" kwam samen op dinsdag 16 juni 2022 in de lokalen van FEBELCEM om de elf projecten te evalueren die ingezonden werden in het kader van deze wedstrijd voor studenten. Zes architectuurscholen namen deel aan deze wedstrijd in België. De jury kende de prijzen toe aan de projecten waarvan de inspiratie gebaseerd was op het thema "REIMAGINE".

© FEBELCEM

De eerste prijs werd toegekend aan het project “Water gamer” van Louise Beauvois, een studente van de Architectuurfaculteit “La Cambre-Horta” (Brussel). Louise Beauvois ontwierp een overkapping onder de vorm van een fijn betonvlies, dat lijkt te zweven boven een klein plein op de kruising van verschillende straten. De structuur is gebaseerd op het onderzoeksproject “HiLo” van de Universiteit ETH Zürich. De nieuwe bekistingsmethode maakt de verwezenlijking mogelijk van een uiterst fijne overkapping met een dubbele kromming in een met koolstofvezels versterkte betonsoort. Dankzij deze innovatie kan men complexe vormen bouwen, terwijl tegelijkertijd de afvalproductie en buitensporig gebruik van grondstoffen gereduceerd worden. De jury apprecieerde eveneens de wijze waarop de structuur een totaal anonieme site omvormt in een ware leefomgeving, waarvan de structuur zelf het middelpunt wordt.

De tweede prijs ging naar het project “New UHPRC Wave” van de studenten Isabelle Borgers, Caro Geerts en An-Sofie Suffeleers van de Universiteit van Hasselt. De derde prijs beloonde het project “Cultural Identity lab”, een ontwerp van Alexander Collette van de Universiteit van Luik. Op 24 augustus 2022 ging dan de Masterclass van start, een evenement dat alle laureaten bijeenbracht uit de vijf deelnemende landen aan deze Concrete Design Competition. Een bijzonder interessante week, die doorging te Kassel en waarvan U het verloop kunt nalezen op de pagina <https://www.febelcem.be/nl/persagenda/cdc-10-impressies-van-de-masterclass/>

De Concrete Day Brabant - Leuven

De gloednieuwe stand van FEBELCEM, gericht op het “Net zero 2050”, kon een talrijk publiek bekoren tijdens de Concrete Day die doorging op 13 oktober 2022. Maar dit salon gaf vooral Hervé Camerlynck de kans om een bijzonder geslaagde workshop te organiseren rond een brandend actueel thema: “Evocatie van de analyseprincipes van de levenscyclus, toegepast op de bouwmaterialen, of de nijpende vraag waarom het belangrijk

© FEBELCEM

is de bomen te laten groeien". Deze workshop begon met een herhaling van de algemene principes van de analyse van de levenscyclus, zoals ze toegepast worden op de bouwsector, gevolgd door de voorstelling van de resultaten van de studie "Carbon Accounting for Building Materials – An assessment of Global Warming Potential of biobased construction products". Deze studie, die het voorwerp uitmaakte van een cofinanciering door verscheidene federaties van producenten van bouwmaterialen, werd verwezenlijkt op een totaal onafhankelijke basis door

de adviesbureaus LBP|SIGHT en Royal HaskoningDHV. Ze biedt een evaluatie van de wetenschappelijke basis die schuilgaat achter de voorwaarden inzake koolstofneutraliteit van de biogebaseerde bouwproducten, hun vervangingseffect en een kritische evaluatie van de voordelen die een tijdelijke koolstofopslag met zich meebrengt.

De voorstelling van Hervé Camerlynck is nog steeds beschikbaar op https://www.gbb-bbg.be/fileadmin/gbb/concrete-day/2022/11h_H_Camerlynck_FEBELCEM_LCA.pdf

© FEBELCEM

© Lunch with an architect

Het bureau “Barozzi - Veiga” in het Flagey Arts Center

In het kader van onze samenwerking met “Lunch with an architect”, kwam Fabrizio Barozzi, van het bureau “Barozzi - Veiga”, zijn conferentie voorstellen in het Flagey Arts Center op 18 oktober 2022. Dit architectenbureau, dat in 2004 in Barcelona werd opgericht, werkt internationaal aan openbare en particuliere opdrachten, waarbij de nadruk ligt op culturele, maatschappelijke en educatieve gebouwen. Het werk van het bureau wordt gekenmerkt door de wens om gebouwen aan te bieden die perfect geïntegreerd zijn in hun omgeving.

© META architectuurbureau + Van Bergen Kolpa Architecten

“Belgian Construction Awards”

Op 8 december 2022, nam Hervé Camerlynck deel als jurylid aan de “Belgian Construction Awards”. Verscheidene bekroonde projecten blonken uit door een intelligent (her)gebruik van de betonstructuren. De “Climate Future Construction Project Award” werd toegekend aan het project MULTI van Whitewood & Immoebel, een concept van de architecten van CONIX RDBM Architects dat gericht is op het behoud van de bestaande betonstructuur, een waar voorbeeld van de duurzame en multifunctionele natuur van een betonstructuur. De “Smart Innovation Award” werd dan weer toegekend aan de Dakserre “Agrotopia”, waarvan FEBELCEM het belang reeds aanstreepte van haar innoverende superpositie van diverse functies dankzij een betonbasis waarop een wintertuin rust. Een project van TRACTEBEL - Conceptieteam: META Architectenbureau + Van Bergen Kolpa Architecten, Rotterdam

Partnership met het Vlaams Architectuurinstituut

Op dinsdag 13 december 2022, nodigden FEBELCEM en het Vlaams Architectuurinstituut de studenten van de Universiteit van Antwerpen uit om een tentoonstelling te bezoeken in “De Singel”. De tentoonstelling droeg de naam “Marie-José Van Hee architecten. Een Wandelend.” en nam de vorm aan van een parcours doorheen het gebouw van De Singel, hier en daar onderbroken door enkele interventies. De eigen woning van de architecte wordt geëvoceerd in de tentoonstellingshall. Marie-José Van Hee nodigde eveneens vroegere medewerkers en vrienden uit om deel te nemen aan deze tentoonstelling. Sommige van deze elementen werden vervaardigd in beton, zoals een betonkolom, verrijkt met fracties natuursteen, van Filip Dujardin of de tactiele betonstudie van Annemie Depuydt.

DIVERSEN

We vermelden uiteindelijk ook de publicatie van een artikel onder de naam “De cementindustrie doelt voortaan op een koolstofneutraliteit” in de bijzonder selecte magazine “LOBBY” (verspreid in 10.000 exemplaren in Franstalig België).

FEBELCEM VERZORGT DE ZICHTBAARHEID VAN INFOBETON.BE

In 2022 werd verder ingezet op de vastgelegde communicatiestrategie. Naast de kandidaat-(ver-)bouwers – en bij uitbreiding het grote publiek – werden nu ook de professionals uit de vastgoedsector bereikt via gespecialiseerde media en evenementen.

Ter herinnering, de kernboodschappen van infobeton.be zijn:

1. Beton heeft kwaliteiten die onmisbaar zijn voor de samenleving
2. Beton levert een positieve bijdrage aan het milieu, inclusief het klimaat
3. Beton draagt bij tot een lokale en veerkrachtige economie

INTERNET ET SOCIALE MEDIA

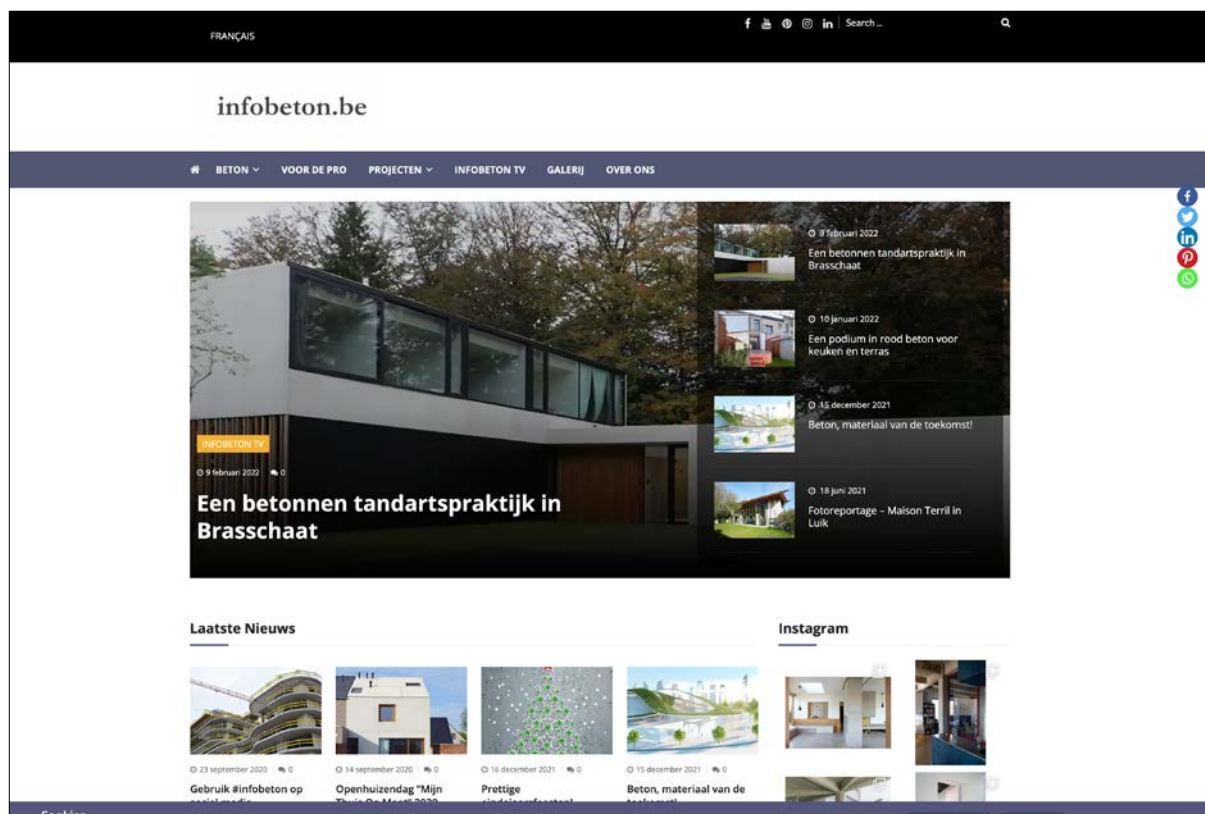
Facebook

De vernieuwde website die in 2021 ging, zal in 2023 grondig bekeken worden om nog beter in te spelen op de behoeften van de bezoekers.

Voor de sociale media is de succesvolle samenwerking met Two Cents verdergezet. De basis hiervan vormen de maandelijkse thema's die de ruggengraat vormen van de berichten op de verschillende sociale media: Facebook, Instagram en LinkedIn.

De maandelijkse thema's in 2022 waren:

- Januari: gekleurd beton
- Februari: kunst
- Maart: publieke ruimte
- April: van groeve tot werf
- Mei: buitenaanleg
- Juni: interieur
- September: onderwijs

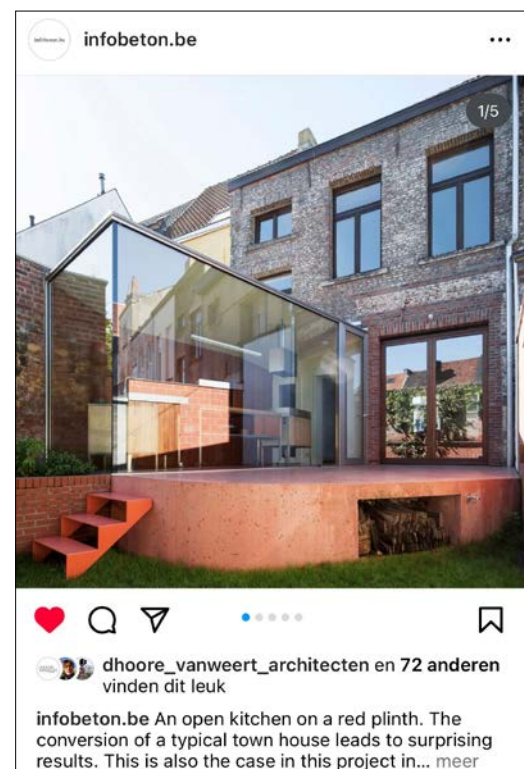
- Oktober: energie
- November: In Memoriam
- December: cultuur

Hier zijn enkele voorbeelden van posts op Facebook.

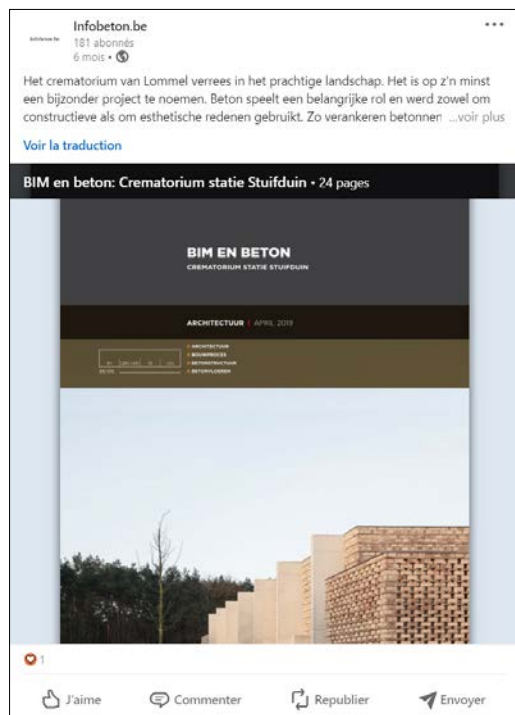
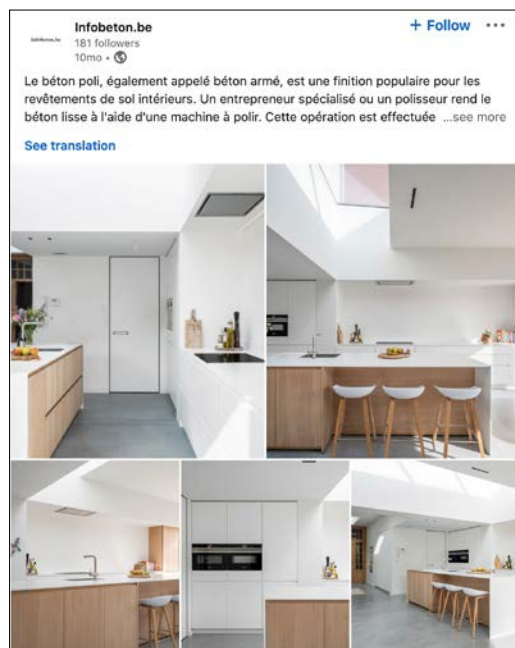
Instagram

Sinds april 2020 is infobeton.be ook aanwezig op Instagram. De focus op dit medium ligt zoals steeds op inspiratie met posts over Belgische projecten waarbij beton gebruikt wordt. Het aantal volgers is op een jaar gestegen van 750 naar meer dan 1000, de teller stond op 1.187 op 10 mei 2023. Volg infobeton.be op www.instagram.com/infobeton.be

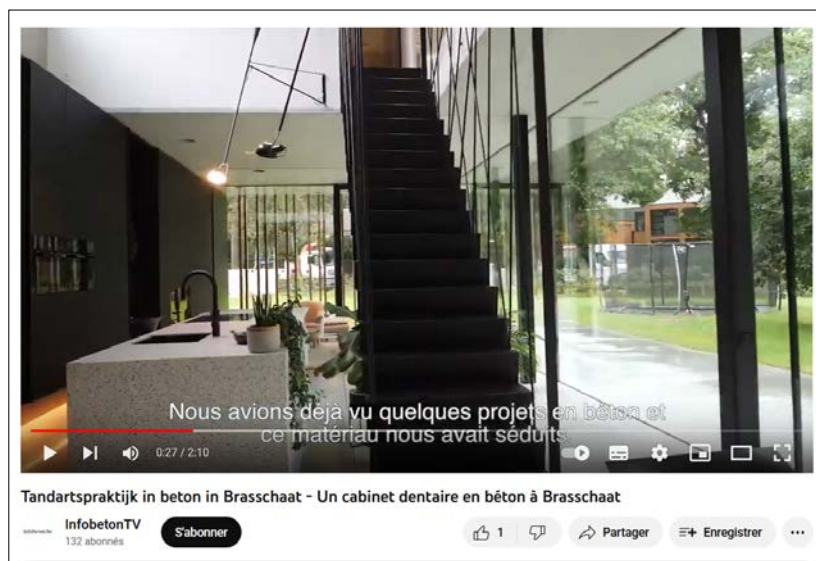
LinkedIn

In 2022 werden Om B2B-doelgroepen aan te spreken (vooral projectontwikkelaars en promotoren), is infobeton.be in april met één bericht per week op LinkedIn aanwezig. De pagina maakt gebruik van publicaties van leden van infobeton.be. Op een goed jaar tijd zijn er 100 volgers bijgekomen (180 volgers op 10 mei 2023).

YouTube

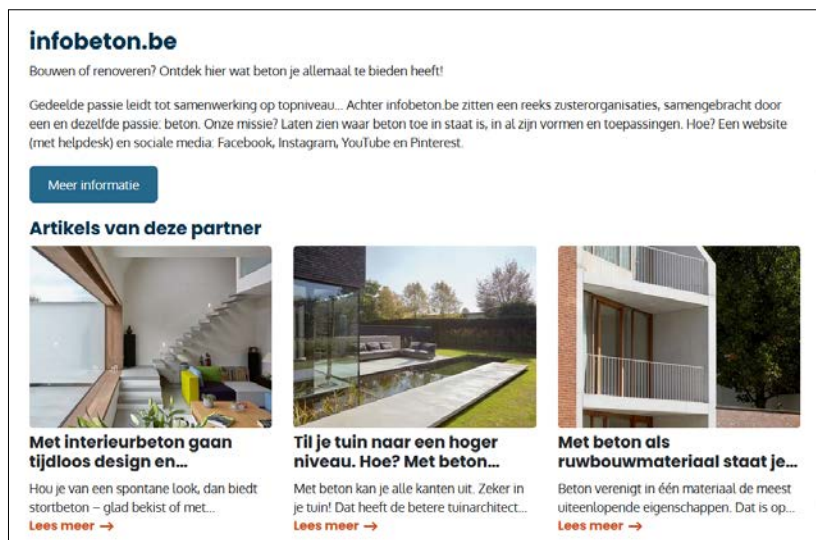
In februari 2022 verscheen er op het infobeton.be YouTube-kanaal een nieuwe video over een woning met tandartspraktijk. De pagina bevat een 50-tal video's, die georganiseerd zijn in afspeellijsten voor een betere overzichtelijkheid. <https://www.youtube.com/watch?v=O2nSZh-BhTtU>

Livios

Livios is het grootste bouwplatform in België met meer dan 800.000 particuliere bouwers en verbouwers die op zoek zijn naar objectieve informatie over het hele bouwproces. Infobeton.be heeft een bedrijfspagina op livios.be en publiceert artikels.

Meer info: www.livios.be/nl/bouwinformatie/diensten/zoek-een-bedrijf/m-10543/infobetonbe

GEDRUKTE MEDIA

In het kader van de samenwerking met Dentons Global Advisor (vroeger Interel) waren er persbezoeken aan Waalse zijde, met enkele artikels in de kranten van Sud Presse als resultaat, waarbij o.a. gefocust werd op de energiebesparing dankzij toepassing van beton.

Er werd meer ingezet op inhoudelijke artikels die inspeelden op de circulariteit van beton en ook de bijzondere situatie van de bouw in het algemeen en de cementsector in het bijzonder met de impact van de energiecrisis.

Sud Press Immo 30/07/2022

IMMO Week-end

CONSTRUCTION

Des économies d'énergie grâce au béton

Investir mieux et plus lors de la construction est une garantie d'économie à terme. Or, quand on voit le coût de l'énergie actuelle, on se dit que ce n'est pas une mauvaise chose...

Les facteurs d'énergie des matériaux belges grimpent en flèche. En raison de la hausse des prix de l'énergie, il faut aussi de l'inertie thermique, explique Hervé Camerlynck, administrateur délégué d'infobeton.be, une structure issue du rapprochement de cinq fabrications de béton dont la mission principale est la promotion et la valorisation du matériau sous toutes ses formes.

Inertie thermique
Qu'est-ce que l'inertie thermique? L'inertie thermique des matériaux de construction fait référence à leur capacité d'absorber la chaleur ou le froid et de les restituer ensuite. Les matériaux légers et poreux tels que le béton ont une masse thermique importante. L'inertie thermique a un effet modérateur sur la demande d'énergie, ce qui permet de réduire des économies lorsque les pics de consommation sont pris en compte. L'inertie thermique des bâtiments peut être utilisée de manière passive ou active.

Un exemple d'utilisation passive en été est la ventilation nocturne qui permet de rafraîchir la fraîcheur dans le béton. La fraîcheur emmagasinée sert de tampon thermique pour éviter la surchauffe le lendemain.

Le chauffage au sol dans une dalle en béton, par contre, est un exemple d'utilisation active de la masse thermique. Une température d'eau relativement basse (environ 30°C) dans les tuyaux sera suffisante en hiver pour assurer un confort thermique agréable dans une pièce d'habitation. Cette option offre une économie d'énergie importante par rapport à un système de chauffage traditionnel approchant une température d'eau de 60° et plus.

Les circuits de tuyauterie peuvent également être intégrés dans des murs en maçonnerie ou dans des sols. Lorsque les tuyaux sont incorporés dans les éléments structurels du bâtiment, on parle alors d'activation du noyau de béton. En combinaison avec une pompe à chaleur couplée au sol, il s'agit d'un système de chauffage et de refroidissement très durable et économique en énergie que soit en hiver comme en été.

Mieux vaut le savoir et y penser lors de la construction ou de la rénovation.

À noter : À noter : plus d'infos sur www.infobeton.be

L'inertie thermique a un effet modérateur sur la demande d'énergie, ce qui permet de réaliser des économies. © Jean-Pierre Van Nieuwen

"Une Brique dans le Ventre"

PARTNERSHIPS EN ANDERE MEDIA

Op 29 oktober 2022 zond de RTBF het programma "Une Brique dans le Ventre" uit met reportages over een nieuwbouwwoning in Nijvel van LRArchitectes en een verbouwing met aanbouw in stampbeton in Achet.

Het gemiddeld kijkersaantal van het programma in 2022 was 229.890 kijkers (marktaandeel van 22,52 %). Daarbij komen nog de heruitzendingen op "Une RTBF", op TV5 Monde en de uitgestelde uitzendingen: digitaal op het Auvio-platform of opgenomen op de platforms van de operatoren. Het gemiddeld totale aantal kijkers wordt geschat op meer dan 400.000.

Dankzij een samenwerking met High Level Communication slagen we erin om nu ook de doelgroep van de professionals van uit de vastgoedsector rechtstreeks aan te spreken via publicaties en evenementen zoals de Lobby Awards. Een mooi voorbeeld vindt u hierbij, met het interview met Hervé Camerlynck, gedelegeerd bestuurder van infobeton.be.

LOBBY AWARDS#CHRONIQUE

ESG, PLUS QU'UN ACRONYME À LA FIN D'UN RAPPORT ANNUEL

ENVIRONNEMENT, SOCIAL, ET GOUVERNANCE SONT LES TROIS CRITÈRES QUI DÉTERMINENT LE CARACTÈRE DURABLE ET ÉTHIQUE D'UNE ACTIVITÉ. SI, IL Y A ENCORE QUELQUES ANNÉES, PARLER D'ESG PERMETTAIT D'AJOUTER UN PEU DE VERT DANS SON RAPPORT ANNUEL, LA STRATÉGIE ESG FAIT AUJOURD'HUI INTÉGRALEMENT PARTIE DE LA STRATÉGIE DE TOUTE ENTREPRISE. SANS POLITIQUE ESG, IL N'EST AUJOURD'HUI PLUS ENVISAGEABLE DE GARANTIR LA PROUVABILITÉ POUR LES ACTIONNAIRES, ATTIRER DES TALENTS ET ASSURER DES FINANCEMENTS.

L'Union européenne a d'ailleurs mis en place un certain nombre de réglementations convergentes comme par exemple la Taxonomie européenne qui définit quelles activités peuvent être considérées comme durables et prétendre à un financement "vert". Cependant, certains acteurs ont pris la décision parfois depuis de nombreuses années d'aller plus loin que les réglementations. En faisant preuve de leadership, certaines entreprises ont ainsi décidé de faire du développement durable une source d'opportunités et d'un avantage concurrentiel. En mettant leur expertise au service des causes qu'ils défendent, certains leaders ont réussi à porter un message fort bien au-delà de leur cible et à transposer leur mission particulière en un objectif commun. C'est précisément ce type de leadership que la cérémonie des Lobby Awards entend récompenser. Pour infobeton.be, la plateforme de communication du secteur du

béton, il était important de s'associer à cet Award. En effet, en tant que représentant d'acteurs de la chaîne de valeur de la construction, nous sommes convaincus que celle-ci représente de nombreuses opportunités pour rendre notre société plus durable. Participer à la lutte contre le réchauffement climatique en rendant les bâtiments plus économes en énergie, rendre les villes plus inclusives et résilientes et y apporter de la valeur, construire de manière responsable en réalisant au maximum l'existant, permettre la réalisation d'infrastructures de mobilité douce, voilà quelques exemples de réalisations qui témoignent d'une stratégie ESG volontaire dans la construction. Pour une entreprise, la stratégie ESG doit être d'une part d'inscrire dans le long terme et d'autre part aller au-delà des apparences, ne pas se limiter aux indicateurs. C'est comme ça qu'elle sera couronnée de succès tout d'un point de vue économique que social et environnemental.

"LA STRATÉGIE ESG FAIT AUJOURD'HUI INTÉGRALEMENT PARTIE DE LA STRATÉGIE DE TOUTE ENTREPRISE."
HERVÉ CAMERLYNCK

Hervé Camerlynck

DIRECTEUR DE PEBELCON, LA FÉDÉRATION DE L'INDUSTRIE CÉMENTIÈRE, ET ADMINISTRATEUR DÉLÉGUÉ DE RAPPORTCONCRETE

ONZE BELANGRIJKSTE PARTNERS IN 2022

Architecture in Belgium

**A+ Architecture
in Belgium**
www.a-plus.be/nl

**Association des
architectes Brabant wallon**
www.aabw.be

ADEB – VBA
www.adeb-vba.be

**Vlaams
Architectuuristituut**
www.vai.be

TROUW AAN KWALITEIT

BENOR
www.benor.be/nl

unie van het kmo-bouwbedrijf

Bouwunie
www.bouwunie.be

The European Cement Association

CEMBUREAU
www.cembureau.eu

Buildwise
www.buildwise.be

CRIC-OCN
www.cric.be

Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw
Samen voor duurzame wegen

**Opzoekingscentrum
voor de Wegenbouw**
www.brc.be/nl

Embuild
<https://embuild.be/nl>

EUPAVE
www.eupave.eu

FABA-FEGC
www.faba.be

FEBE
www.febe.be/nl

Fediex
www.fediex.be

Fedbeton
www.fedbeton.be

GBB-BBG
www.gbb-bbg.be

Lunch with an Architect
www.lunchwithanarchitect.be

BMP PMC
www.bmppmc.be

**Netwerk Architecten
Vlaanderen**
www.nav.be

**Union Wallonne
des Architectes**
www.uwa.be

UPSI-BVS
www.ups-bvs.be/nl

STATISTIEKEN

TOTALE LEVERINGEN

Jaren	Portlandcement (CEM I,II EN V)		Hoogovencement (CEM III)		Totaal cement (x 1.000 t)
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	
2010	3.351	55,9	2.639	44,1	5.990
2011	3.644	53,2	3.200	46,8	6.844
2012	3.320	52,9	2.960	47,1	6.280
2013	3.140	51,3	2.979	48,7	6.119
2014	3.124	49,1	3.240	50,9	6.364
2015	2.974	47,4	3.301	52,6	6.275
2016	3.008	48,1	3.247	51,9	6.255
2017	3.150	48,5	3.341	51,5	6.491
2018	3.171	47,7	3.472	52,3	6.643
2019	3.372	49,8	3.401	50,2	6.773
2020	3.567	53,1	3.150	46,9	6.717
2021	3.790	54,7	3.145	45,3	6.935

Bron: FEBELCEM

TEWERKSTELLING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal bedienden en arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
2010	563	621	1.184	1.733.718
2011	579	592	1.171	1.792.608
2012	621	576	1.197	1.842.276
2013	591	558	1.149	1.720.247
2014	576	512	1.088	1.629.581
2015	558	463	1.021	1.547.195
2016	512	445	957	1.550.059
2017	529	464	993	1.588.719
2018	552	437	989	1.568.478
2019	564	436	1.000	1.568.221
2020	542	436	978	1.388.526
2021	529	423	952	1.612.210
2022	493	430	923	1.422.631

Bron: FEBELCEM

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE (X 1.000 E)

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen	Totaal investeringsen
2010	38.365	3.606	41.971
2011	29.326	2.358	31.684
2012	20.993	2.807	23.800
2013	24.886	4.256	29.142
2014	26.524	3.386	29.910
2015	24.001	2.053	26.054
2016	21.971	3.797	25.768
2017	33.314	6.137	39.451
2018	38.094	8.740	46.834
2019	42.414	7.209	49.623
2020	43.511	1.642	45.153
2021	52.970	2.770	55.740
2022	39.860	9.752	49.612

Bron: FEBELCEM

OMZET

Jaren	2000	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2011 in miljoen euros	551,5	507,3	484,3	484,8	436,8	452,8	457,5	466,5	489,7	488,8	512,2	656,0

Bron: PRODCOM

UITVOERLEVERINGEN (%)

Jaren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bestemming												
Nederland	38,2	36,8	38,8	38,2	36,3	36,0	34,6	29,2	28,5	30,3	20,9	34,7
Frankrijk	49,5	52,1	50,7	50,3	55,3	56,6	61,3	61,4	66,2	1266,7	73,4	60,2
Duitsland	5,5	4,5	4,2	5,6	3,6	5,0	3,2	5,1	4,3	2,8	4,6	4,4
G.H. Luxemburg	1,3	1,4	1,3	1,5	1,7	1,3	0,3	0,1	0,7	0,1	1,0	0,7
Verenigd Koninkrijk	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0
Andere EU	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
TOTAAL E.U.	95,2	95,4	95,6	96,1	97,4	99,1	99,9	95,8	100,0	100,0	100,0	100,0
BUITEN E.U.	4,8	4,6	4,4	3,9	2,6	0,9	0,1	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Europa extra E.U.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Afrika	4,5	4,2	4,1	3,6	2,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amerika	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Azië	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2210,0	0,0	0,0
Oceanië	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	1.697	1.825	1.602	1.548	1.521	1.384	1.283	1.425	1.602	1.873	1.937	2.012
(1.000 t)												

Bron: FEBELCEM

CEMENTVERBRUIK IN E.U. LANDEN (X 1.000 T)

Jaren	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Land												
België	5.826	6.553	6.410	6.039	6.123	6.403	6.211	6.148	6.303	6.610	6.492	7.340
Nederland	5.123	5.596	5.079	3.991	4.100	4.040	4.240	n/a	4.945	5.200	4.950	na
Frankrijk	19.785	21.419	19.945	20.287	18.165	17.170	17.429	18.120	18.580	18.246	18.624	20.265
Duitsland	24.691	27.963	26.700	26.545	27.142	26.638	27.497	28.826	28.991	28.667	30.108	29.147
G.H. Luxemburg	449	475	404	391	422	465	457	n/a	512	478	421	na
RVerenigd Koninkrijk	8.511	9.593	8.921	9.873	10.890	n/a	12.001	11.796	11.739	11.605	10.381	12.367
Italië	33.927	32.832	24.459	21.702	20.099	19.596	18.650	18.650	18.982	18.680	17.706	20.450
Spanje	24.456	20.441	13.597	10.743	10.830	11.492	11.140	12.373	13.409	14.718	13.361	15.008
TOTAAL E.U. van 28	184.920	187.846	160.685	152.061	151.380	152.246	154.530	159.216	167.081	169.049	164.942	182.839

Bron: Cembureau

n/a = not available

AFZET IN BELGIË

Naar wijze van vervoer en leveringsvorm

Jaren	Totaal	Leveringsvorm			Transportwijze	
		Water	Spoor	Vrachtwagen	Verpakt	Bulk
	(x 1.000 t)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2000	5.321	3,0	0	97,0	16,0	84,0
2010	4.293	4,1	0	95,9	9,6	90,4
2011	5.019	5,2	0,0	94,8	8,5	91,5
2012	4.678	4,6	0,0	95,4	8,0	92,0
2013	4.571	5,3	0,0	94,7	7,6	92,4
2014	4.843	5,2	0,0	94,8	7,7	92,3
2015	4.891	5,0	0,0	95,0	7,0	93,0
2016	4.972	9,3	1,0	89,7	6,0	94,0
2017	5.065	5,8	0,0	94,2	6,1	93,9
2018	5.041	5,2	0,0	94,8	5,8	94,2
2019	4.900	4,5	0,0	95,5	5,6	94,4
2020	4.798	4,7	0,0	94,9	6,7	93,3
2021	4.904	4,0	0,0	96,0	6,3	93,7

Bron: FEBELCEM

Naar soort en sterkteklasse

Jaren	Totaal	Portlandcement (CEM I, II en V)				Hoogovencement (CEM III)			Totaal		
		Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen		Totaal	Sterkteklassen		
		32,5	42,5	52,5		32,5	42,5/52,5		32,5	42,5	52,5
	(x 1.000 t)	(%)				(%)			(%)		
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14
2010	4.293	14	6	29	49	10	41	51	24	47	29
2011	5.019	12	6	28	46	9	45	54	21	51	28
2012	4.678	13	5	28	46	9	45	54	22	50	28
2013	4.571	14	4	27	45	9	46	55	23	50	27
2014	4.843	13	4	25	42	8	50	58	21	54	25
2015	4.891	12	3	26	41	8	51	59	20	54	26
2016	4.972	10	3	28	41	8	51	59	18	54	28
2017	5.065	13	2	26	41	7	52	59	20	54	26
2018	5.041	13	2	25	40	7	53	60	20	55	25
2019	4.900	10	4	27	41	8	51	59	18	55	27
2020	4.798	10	5	28	43	6	51	57	17	55	28
2021	4.904	11	5	28	44	4	52	56	15	57	28

Bron: FEBELCEM

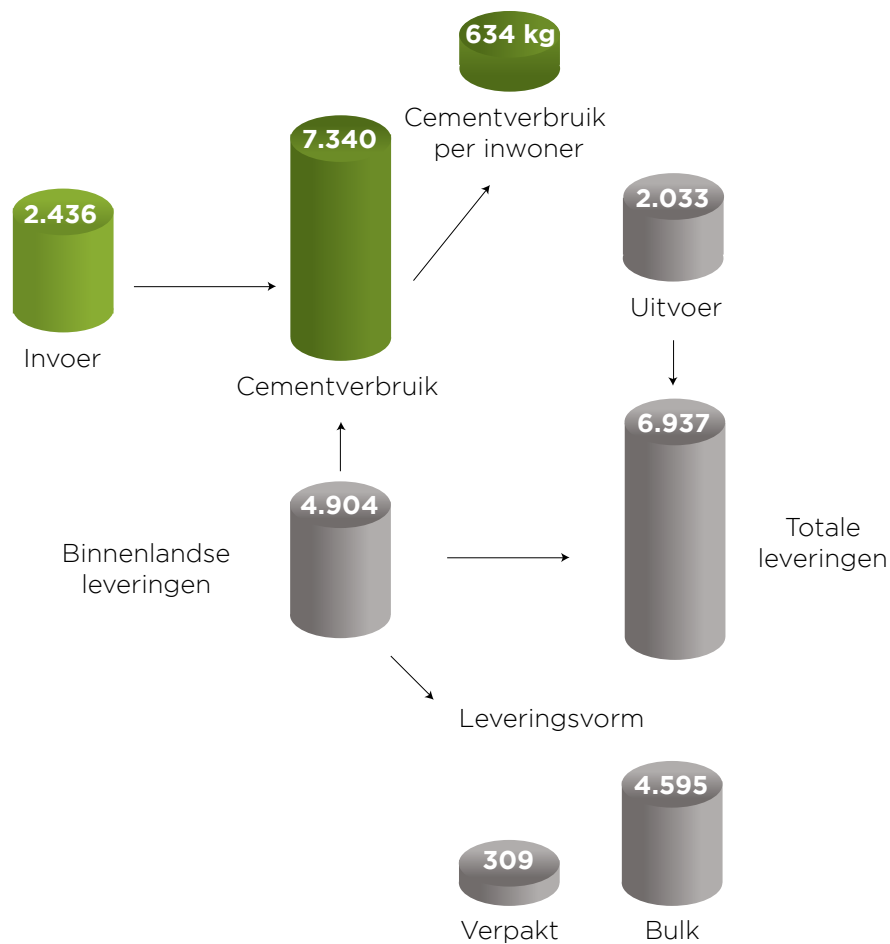
Afzet in de cementverwerkende industrie

Jaren	Totaal	Betonproducten & Vezelcement		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
	(x 1.000 t)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)
2000	5.321	1.420	26,7	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2010	4.294	1.087	25,3	2.299	53,5	487	11,3	421	9,8
2011	5.019	1.246	24,8	2.728	54,4	582	11,6	462	9,2
2012	4.678	1.127	24,1	2.551	54,5	576	12,3	424	9,1
2013	4.571	1.024	22,4	2.498	54,7	636	13,9	412	9,0
2014	4.843	1.004	20,7	2.676	55,3	743	15,3	420	8,7
2015	4.891	1.000	20,4	2.767	56,6	743	15,2	381	7,8
2016	4.972	850	17,1	2.652	53,3	1.112	22,4	358	7,2
2017	5.065	1.007	19,9	3.006	59,3	666	13,2	386	7,6
2018	5.041	1.014	20,1	2.969	58,9	671	13,3	387	7,7
2019	4.900	1.115	22,8	2.973	60,7	476	9,7	335	6,8
2020	4.798	929	19,4	3.072	64,0	453	9,4	345	7,2
2021	4.904	1.081	22,0	2.984	60,8	491	10,0	342	7,0

Bron: FEBELCEM

SCHEMA VAN DE SECTOR 2021

(in miljoen ton)

HET FEBELCEM-TEAM

Federatie van de Belgische Cementnijverheid vzw
Kunstlaan 20 • B-1000 Brussel
Tel. 02 645 52 11 • www.febelcem.be

© Pixabay

